

I když se hrozbám z temnot bráníš,
útekem se nezachráníš

STÍNOHRA

Alex North

OD AUTORA BESTSELLERU *NAŠEPTÁVAČ*

motto

Stínohra

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Alex North
Stínohra – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

STÍNOHRA

Alex North

Praha 2021

Lynně a Zackovi

PROLOG

Na policejní stanici mě vezla moje máma.

Policajti sice chtěli, abych jel s nimi na zadním sedadle jejich vozu, máma to však striktně odmítla. Co si vzpomínám, tak to bylo jedinkrát, kdy ztratila nervy. Bylo mi patnáct a stál jsem v kuchyni mezi dvěma policejními hromotluky. Máma zůstala mezi dveřmi. Vybavuju si, jak se jí postupně měnil výraz ve tváři, když jí řekli, proč tam jsou a o čem se mnou chtějí mluvit. Nejdřív se zdálo, že je z toho, co právě slyšela, zmatená, když ale zabloudila pohledem ke mně a viděla, jak jsem ztracený a vyděšený, do tváře se jí vkradl strach.

I když byla drobná, skrytá výhrůžka v jejím hlase způsobila, že hromotluci couvli o krok dozadu. Cestou na policejní stanici jsem seděl vedle ní na místě spolujezdce, a zatímco jsme následovali policejní vůz, který nás provázel skrz vesnici, byl jsem zkoprnělý hrůzou.

Jakmile jsme se přiblížili ke starému hřišti, zpomalili.

„Nedívej se tam,“ přikázala mi matka.

Ale já ji neposlechl. Viděl jsem policejní zátarasy.

Cestu lemovali další policajti s ponurými výrazy ve tvářích. Všechna policejní auta parkující podél silnice měla zapnuté majáky, jejichž světla neslyšně blikala v pozdním odpoledním slunci. Zahlédl jsem starou prolézačku. Zem kolem ní byla vždycky matná a šedá, ale teď byla zbarvená do ruda. Všechno to působilo tichým, slavnostním dojmem, panovala tam téměř sváteční atmosféra.

Auto před námi zničehonic zastavilo.

Ti dva policajti si chtěli být jistí, že mám na scénu, za kterou jsem byl podle jejich přesvědčení zodpovědný, dobrý výhled.

Musíš něco udělat s Charliem.

Tahle myšlenka mě pronásledovala několik měsíců předcházejících tomuto dni a já si pořád vybavuju pocit frustrace, který ji doprovázel. Bylo mi patnáct a nebylo to fér. Zdálo se mi, že celý můj život kontrolují a omezují dospělí, které jsem měl kolem sebe, a přitom si žádný z nich nevšiml černé květiny hníjící uprostřed zahrady. Anebo si možná řekli, že bude jednodušší nechat to tak být – že na trávě, kterou svým jedem postupně zničí, nezáleží.

Neměli nechávat na mně, abych se vypořádal s Charliem.

Teď už tomu rozumím.

Jenže jak jsem tam seděl v tom autě, najednou mě zaplavil pocit viny, který ve mně chtěli probudit. O pár hodin dřív jsem bloumal po zaprášených ulicích naší čtvrti, mžoural proti slunci a potil se v dusivém vedru, když jsem zrovna na tomhle hřišti zahlédl Jamese. Svého nejlepšího kamaráda. Drobná, opuštěná postava, sedící shrbeně na žebříku prolézačky. A i když už uběhlo několik týdnů od chvíle, kdy jsme spolu mluvili naposledy, bylo mi hned jasné, co tady dělá. Že čeká na Charlieho s Billym.

Prošel jsem kolem něj.

Několik policistů postávajících na místě činu se otočilo a pohlédlo na nás, a já měl pocit, jako kdybych byl najednou uvězněný v bublině z absolutního ticha. Zírali k nám do auta a snažili se udělat si úsudek.

Najednou jsem sebou trhnul, jak vzduch prořízl táhlý tón.

Chvilí mi trvalo, než mi došlo, že se matka opírá o klakson. Ječivá síla toho zvuku působila na tomhle místě až urážlivým a znesvěcujícím dojmem – jako kdyby někdo vykřikl na pohřbu.

Když jsem se k ní však otočil, viděl jsem, že má zařatou čelist a zuřivě probodává pohledem auto před námi. Dlaň měla přitisknutou k volantů a klakson ječel dál a rozléhal se po celé čtvrti.

Pět vteřin.

„Mami.“

Deset vteřin.

„Mami.“

Konečně se auto před námi znovu dalo pomalu do pohybu. Matka zvedla ruku z klaksonu a svět kolem nás ztichl. Když se otočila ke mně, ve tváři se jí zračila bezmocnost a zároveň odhodlaní, jako kdyby mou bolest brala za vlastní a byla připravená sejmout ze mě co nejvíc z její tíhy.

Protože já jsem byl její syn a ona byla odhodlaná se o mě postarat.

„Bude to v pořádku,“ pokusila se mě uklidnit.

Neodpověděl jsem. Jen jsem na ni mlčky zíral a vnímal vážný tón jejího hlasu a výraz pevného přesvědčení. Byl jsem vděčný, že je tu někdo, kdo na mě dá pozor, i když bych to nahlas nikdy nepřiznal. Uklidňovalo mě, že je tu se mnou osoba, které na mně záleží. Která si je natolik jistá mou nevinou, že k tomu nepotřebuje žádných slov.

Která udělá cokoli, aby mě ochránila.

Připadalo mi, že uběhla neskutečně dlouhá doba, než matka spokojeně kývla hlavou, jako kdyby se sama potřebovala ujistit o svém úspěchu, znovu pohlédla před sebe a rozjela se. Následovali jsem policejní auto po silnici vedoucí ven z obce a za námi zůstali zaparkované policejní dodávky, zírající policajti a hřiště potřísněné krví. Když jsme najeli na rychlostní silnici, matčina slova mi pořád zněla hlavou.

Bude to v pořádku.

Uběhlo pětadvacet let, ale já na to nikdy nepřestal myslet.

Přesně tohle říkají svým dětem všichni správní rodiče. Co to ale vlastně znamená? Je to vyjádření naděje, přání. Sázka na šťastnou kartu. Je to slib, který musíte svému dítěti dát a zároveň mu musíte v maximální míře věřit, protože co jiného vám zbývá?

Bude to v pořádku.

Ano, hodně na to myslím.

Jak to všichni správní rodiče říkají a jak se často mýlí.

ČÁST JEDNA

JEDNA

Ted'

V den, kdy to začalo, měla detektiv Amanda Becková volno. Ráno si přispala. A i když ji v časných hodinách probudila její stará známá noční můra, podařilo se jí zcela nezpřetrhat tenká vlákna spánku, takže bylo už skoro poledne, když konečně vstala, osprchovala se a uvařila si kávu. V té době se na jiném místě právě odehrávala vražda jednoho chlapce. Zatím o tom však nikdo nevěděl.

Uprostřed odpoledne se Amanda vydala na krátkou cestu za otcem. U Růžových zahrad, kde zastavila, parkovalo několik dalších vozů, poblíž však nikoho nezahlédla. Zatímco okolní svět se nořil do hlubokého ticha, zamířila klikatou stezkou mezi květinovými záhony k hlavní bráně. Několikrát zabočila po trase, kterou se už za dva a půl roku naučila nazpaměť, a cestou mýjela důvěrně známé náhrobky sloužící jako milníky.

Je divné považovat mrtvé za přátele?

Možná, ale ona to tak částečně měla. Jezdila na hřbitov minimálně jednou za týden, což znamenalo, že se častěji viděla s těmi, co tu leželi, než s hrstkou přátel, kteří byli naživu. V duchu si je při chůzi odškrtávala. O tenhle hrob se dobře starají, vždycky tam jsou čerstvé květiny. Tamhle je ten s prázdnou lahví od brandy opřenou o náhrobní kámen. A tady je malý pomníček pokrytý plyšovými hračkami – dětský hrob. Amanda se domnívala, že hračky tu zřejmě nechávají truchlící rodiče, kteří zatím nedokážou nechat své dítě zcela odejít.

A potom poslední odbočka a otcův hrob.

Zastavila se a zastrčila si ruce do kapes u kabátu. Místo tatínkova posledního odpočinku bylo označeno obdélníkovým kamenem, širokým a silným, protože přesně takového si ho pamatovala z období dospívání. V jednoduchosti kamene bylo něco příjemně nesmiřitelného – jen jeho jméno a dvojice dat ohraničujících jeho život. Žádné zbytečnosti, přesně tak, jak by si to přál. Její otec byl doma nesmírně láskyplný a starostlivý, jenže většinu času trávil v práci, věnoval se svým povinnostem u policie a domů se většinou vracel až na sklonku dne. Připadalo jí správné, že při volbě kamene respektovala jeho charakter. Našla takový, který takřka dokonale odrážel jeho vlastnosti – a zároveň se jí podařilo udržet své emoce na uzdě.

Nechci na hrobě žádné zatracené kytky, Amando.

Když odejdu, už tu nebudu, rozumíš?

Jeden z mnoha příkazů, podle kterých se řídila.

Bože, stejně jí připadalo divné a neskutečně stresující, že už tu táta není. Jako malá se bála tmy, a když začala křičet o pomoc, byl to vždycky on, kdo ji přišel ukonejšit. Pamatovala si, jak ji vždycky přepadla úzkost, když měl noční službu, jako kdyby jí někdo odebral záchrannou síť a ona věděla, že při pádu ji nemá co zachytit. Podobný pocit měla v tyto dny i ze svého života. Podvědomě cítila, že něco není v pořádku, že jí něco chybí, ale že to tak nebude navždy. Potom si uvědomila, že její otec už tu není, a vzápětí jí došlo, že když bude teď volat o pomoc, nemá nikoho, kdo by ji v noci přišel zachránit.

Přitáhla si kabát těsněji k tělu.

A taky nechci, aby sis se mnou po smrti povídala.

Další z jeho příkazů, takže jí při návštěvě hřbitova nezbyvalo nic jiného než stát a přemýšlet. Otec měl samozřejmě pravdu. Podobně jako on nebyla nábožensky založená, a tak neviděla důvod, proč by tu měla cokoliv odříkávat nahlas. Koneckonců teď už ji neměl

kdo vyslechnout, příležitost na vyptávání pominula. Zůstala jí jen možnost využít maximum z otcových životních zkušeností a moudrosti, jež jí předal. Podržel tyto střípky proti světlu, sfouknout z nich prach a zjistit, co funguje, co ne a co by se jí mohlo hodit.

Nezaujatý.

Věcný.

Pragmatický.

Takový býval, když šlo o práci. Často myslela na radu, kterou jí dal: když uvidíš něco děsivého, musíš to vložit do tajné schránky. Tu budeš mít zamčenou v hlavě a otevírat ji budeš jen ve chvíli, kdy tam budeš potřebovat hodit něco dalšího. Práci a všechno, co při ní uvidíš, musíš za každou cenu držet striktně oddělené od soukromého života. Znělo to tak jednoduše a jasně.

Byl nesmírně hrdý na to, že nastoupila k policii, a i když se jí po něm nepředstavitelně stýskalo, částečně byla ráda, že už tu není a nevidí, jak v posledních dvou letech se vším zápasí. Jak se jí nedaří nechat tu schránku plnou hrůz ve své hlavě zavřenou. Jak ji přepadají noční můry. Jak postupně vychází najevo, že není tím typem policisty jako on, a jak postupně ztrácí naději, že by se jím kdy mohla stát.

I když se u hrobu řídila otcovými pokyny, nezabránilo jí to v tom, aby na něj myslela. Dnes stejně jako jindy dumala nad tím, jak moc by byl kvůli ní zklamaný.

Byla už na cestě k autu, když se jí v kapse rozezvonil mobil.

— — —

O půl hodiny později byla už zpátky ve Featherbanku a kráčela po opuštěném prostranství.

Nenáviděla tohle místo. Nesnášela jeho divoké, sluncem vyprahlé keře. To ticho a samotu. Zdálo se jí, že i vzduch je tu ně-

jaký otrávený, jako kdyby tu zem začala samovolně kvasit a půda tu byla plná hniloby a jedu.

„Tady ho tenkrát našli, nebo ne?“

Detektiv John Dyson kráčejíci po jejím boku máchl rukou směrem k prořídlelému křoví. Jako všechno ostatní, co tu dokázalo růst, bylo i tohle křoví nepoddajné, suché a trnité.

„Ano,“ hlesla, „tady.“

Tady ho tenkrát našli.

Především ho tu nejdřív ztratili. Před dvěma lety se na tomhle místě ztratil cestou domů malý chlapec a o pár týdnů později někdo na stejném místě pohodil jeho tělo. Ten případ dostala ona. Události, které následovaly, proměnily její kariéru v něco, co by se dalo přirovnat k volnému pádu. Před vraždou toho chlapce si představovala, jak bude rok za rokem stoupat na kariérním žebříčku neochvějně vzhůru a schránku ve své hlavě bude mít bezpečně zamknutou. Jenže se ukázalo, jak málo sama sebe zná.

Dyson zamyšleně pokýval hlavou.

„Měli to tady celý oplotit. Anebo to tu vyhodit rovnou do povětří.“

„Ta svinstva páchají především lidé,“ poznamenala. „Pokud je nebudou dělat na tomhle místě, udělají je jinde.“

„Možná.“

Nezněl moc přesvědčeně, ale ani to nevypadalo, že by mu na tom kdovíjak záleželo. Dyson byl, alespoň podle jejího názoru, dost hloupý. Na jeho obranu bylo ale nutné říct, že si to patrně uvědomoval, protože celá jeho kariéra se vyznačovala abnormálním nedostatkem jakékoliv citlivosti.

Bylo mu něco přes padesát a byl zvyklý plnit si své povinnosti, brát za to pravidelnou výplatu a po pracovní době odjízdet bez jediného ohlédnutí domů. Záviděla mu.

Blížili se k husté řadě stromů lemujících okraj lomu. Ohlédla

se přes rameno. Policejní kordon, který sem povolala, aby obklíčil volné prostranství, nebyl přes křoviny a podrost vidět, ale ona o něm věděla. Kromě toho už se samozřejmě dala do pohybu neviditelná soukolí velkého vyšetřování.

Došli ke stromům.

„Dávej pozor, kam šlapeš,“ prohodil Dyson.

„Ty si dávej pozor.“

Schválně ho předešla a sehnula se, aby podlezla plot oddělující opuštěný prostor od lomu. Kousek dál visela vybledlá výstražná cedule, která ani omylem nemohla zabránit místním dětem ve zkoumání terénu. Možná je k tomu dokonce provokovala, aspoň v jejím případě by to platilo, kdyby byla ještě dítětem. Dyson měl ale pravdu. Svah byl strmý a zrádný, a tak se při sestupu soustředila na to, kam šlape. Kdyby před ním teď uklouzla, musela by ho zabít, aby si zachovala tvář.

Stěna lomu byla až nebezpečná příkrá, takže sestupovala dolů velice obezřetně. Ze skály vyčuhovaly kořeny a větve vysušené úmorným letním žářem jako uvolněné zpřetrhané šlachy a ona se jich při sestupu přidržovala. Lom byl asi padesát metrů hluboký, a když konečně ucítila pod nohama pevnou zem, pořádně se jí ulevilo.

O pár vteřin později zaslechla, jak Dyson zavadil podrážkou o kámen hned vedle ní.

A potom už nebylo slyšet vůbec nic.

V lomu panovala tajuplná atmosféra, trochu jako z jiného světa. Člověk tu měl pocit zvláštního odloučení a stísněné samoty, a i když na horní pláni žhnulo slunce, tady bylo mnohem chladněji. Rozhlédla se po okolních balvanech a trsech žloutnoucích keřů, které tu rostly. Bylo to bludiště.

Bludiště, ve kterém se měli pohybovat podle přesných instrukcí, které dostali od Elliota Hicka.

„Tudy,“ ukázala.

Dřív toho odpoledne byli před nedalekým domem zadrženi dva nezletilí chlapci, následně je převezli do vazby. Jeden z nich, Elliot Hick, byl na pokraji nervového zhroucení, Robbie Foster byl naopak naprosto bez emocí a působil klidně. Každý z nich držel nůž a knihu a oba byli téměř od hlavy až po paty nasáklí krví. Zůstali na oddělení, kde byli podrobeni výslechu, ale Hick se už předtím přítomnému vyšetřovateli přiznal, čeho se dopustili, a dal mu i přesný popis místa, kde najdou výsledky jejich činu.

Není to daleko, říkal.

Asi sto metrů.

Amanda zamířila mezi velké kameny, dávala si načas, pohybovala se pomalu a opatrně. Panovalo zde tak stísnující ticho, že měla dojem, jako kdyby byla pod vodou, a hrud' se jí svírala v očekávání toho, co uvidí. Pokud tedy Hick mluvil pravdu. Pořád tu byla naděje, že tu nakonec nic nenajdou. Že jde jen o bizarní vylomeninu.

Amanda natáhla ruku a clonu ostrých větví odhrnula do strany. Představa, že jde o kanadský žert, jí připadala absurdní, ale rozhodně by jí dávala přednost před vidinou, že vstoupí do volného prostoru a uvidí...

Zastavila se.

A v té chvíli to spatřila.

Zpoza jejích zad se vynořil Dyson a postavil se vedle ní. Od-dychoval trochu zrychleně, ale nebylo jasné, jestli je to způsobené fyzickou námahou po sestupu a chůzi, anebo pohledem, který se jim naskytl.

„Kristepane,“ zašeptal.

Otevřený prostor před nimi byl zhruba ve tvaru šestiúhelníku se zvrásněným, i když v podstatě plochým povrchem. Ze všech

stran byl lemovaný stromy a keři. To místo působilo samo o sobě okultním dojmem a jeho magickou atmosféru ještě umocňoval výjev, který se před nimi otevřel.

Tělo bylo asi pět metrů od nich, přesně uprostřed šestiúhelníku. Bylo naaranžováno do klečící pozice, téměř jako kdyby se v předklonu modlilo. Tenké ruce zkřížené za zády připomínaly zlomená křídla. Zdálo se, že jde o mladého chlapce. Byl oblečený do kraťasů a trička vykasaného až k podpaží, kvůli velkému množství krve však bylo těžké poznat, jakou má jeho oblečení barvu. Amanda pomalu přešla celé dětské tělo pohledem. Na odhaleném trupu si všimla mnohočetných temných bodných ran, krev kolem nich vytvářela na kůži světle hnědé šmouhy. Hlubší jezero krve se mu rozlévalo pod hlavou, kterou měl podivně stočenou k jedné straně, téměř odtrženou od těla, s tváří naštěstí milosrdně odvrácenou na druhou stranu.

Nezaujatý, připomněla si v duchu.

Věčný.

Pragmatický.

Svět kolem ní se na okamžik zastavil. Potom si všimla ještě něčeho na zemi a zamračila se.

„Co to tam leží?“ zeptala se.

„Svinsky zohavený dětský tělo, Amando.“

Aniž by na Dysona jakkoliv zareagovala, vykročila opatrně směrem do volného prostoru. Nechtěla scénu ničím narušit, ale potřebovala pochopit to, co má před sebou. Na kamenitém povrchu byla další krev, rozprostírala se do kruhu kolem těla. Vytvářela jakýsi vzor, který byl příliš jednotný na to, aby vznikl jen náhodou. Teprve z bezprostřední blízkosti poznala, co jsou krvavé skvrny zač.

Zírala dolů a přejížděla po nich pohledem z jedné strany na druhou.

„Co je to?“ ozval se Dyson.

Opět nezareagovala, tentokrát však proto, že nevěděla, co by mu měla říct. Dyson přišel až k ní. Očekávala další jadrnou poznámku, tentokrát však neřekl ani slovo a jí bylo jasné, že je stejně vyvedený z míry jako ona.

Na kamenité zemi byly otisky stovek krvavě rudých dlaní.

DVA

Hospic, ve kterém moje matka umírala, byl v areálu grittenské nemocnice.

Přišlo mi to jako dost smutné řešení. Během dlouhé jízdy napříč zemí jsem si v duchu říkal, proč nesáhli rovnou po hatricku a nevybudovali tam i hřbitov propojený s okolními budovami pásovým dopravníkem. Nakonec se ale ukázalo, že prostředí kolem hospice je velice příjemné. Jakmile člověk minul nemocnici, cesta se začala poklidně vinout mezi pečlivě zastříženými trávníky posetými záhony s pestrobarevnými květinami a jabloněmi, a pak dokonce vedla přes můstek, pod nímž zurčel potok. Byl horký den a já jsem si u auta stáhl okýnko. Venkovní vzduch byl prosycený svěží vůní čerstvě posečené trávy a zvuk vody tříštící se o kameny připomínal dětský smích.

Poklidné prostředí pro závěr životní poutě.

Během minuty jsem dojel ke dvoupodlažní budově, jejíž potmělé zdi pokrýval bujný porost břechtanu. Pod pneumatikami mi křupaly oblázky, kterými byla cesta pečlivě pokrytá. Když jsem vypnul motor, jediným zvukem přerušujícím hluboké ticho byly něžné trylky ptačího zpěvu.

Zapálil jsem si cigaretu a chvíli jsem jen tak seděl.

Ani teď ještě nebylo pozdě na návrat.

Cesta sem mi trvala čtyři hodiny a já celou dobu vnímal, jak se Gritten přibližuje a s každým ujetým kilometrem ve mně narůstala hrůza.

Obloha mohla být zářivá a jasná, ale já měl pocit, jako kdyby se blížila bouře a celou cestu jsem čekal, že uslyším hrom a na horizontu uvidím klikaté čáry blesků. Když jsem projížděl zchátralými ulicemi s přízemními průmyslovými stavbami, kolem řady oprýskaných obchodů a továren s dvory posetými odpadky a rozbitým sklem, udělalo se mi tak zle, že jsem měl co dělat, abych auto neotočil do protisměru.

Teď jsem kouřil a třásla se mi ruka.

Už je to pětadvacet let, co jsem byl v Grittenu naposledy.

Bude to v pořádku, povzbudil jsem se v duchu.

Zamáčkl jsem cigaretu, vystoupil jsem z auta a zamířil k hospici. Skleněné dveře se samy otevřely a odkryly čistou a minimalistickou recepci s naleštěnou černo-bílou podlahou. U pultu jsem nahlásil své jméno a vyčkával jsem. Vnímal jsem vůni leštěnky a dezinfekce. Kromě vzdáleného cinkotu příborů panovalo v budově ticho jako v knihovně a já jsem zničehonic ucítil nutkání zakašlat, jen proto, že to bylo nepatřičné.

„Pan Adams? Syn Daphne?“

Vzhlédl jsem. Blížila se k mně nějaká žena. Mohlo jí být kolem pětadvaceti, byla malá, s bleděmodrými vlasy, s četným piercingem v uších, oblečená neformálně. Rozhodně ne v nějaké ošetrovatelské uniformě.

„Ano,“ odpověděl jsem. „Vy jste Sally?“

„Přesně tak.“

Potrásl jsem jí rukou. „Říkejte mi Paule.“

„Ráda vás poznávám, Paule.“

Sally mě vedla po schodišti nahoru a bludištěm tichých chodeb. Cestou se snažila o nenucenou společenskou konverzaci.

„Jaká byla cesta?“

„Dobrá.“

„Jak dlouho je to, co jste byl naposledy v Grittenu?“

Moje odpověď ji šokovala.

„To je tedy *něco*. Máte tu ještě nějaké přátele?“

Ta otázka mi připomněla Jenny a srdce se mi na chvíli sevřelo. Napadlo mě, jaké by to asi bylo se s ní po letech vidět.

„Nevím,“ pokrčil jsem rameny.

„Asi vám to komplikovala ta velká vzdálenost, že?“ zeptala se.

„Ano, máte pravdu.“

Měla na mysli geografické hledisko, ale vzdálenost může člověk vnímat různým způsobem. Cesta autem mi dnes zabrala zhruba čtyři hodiny, přitom tahle krátká procházka hospicem mi připadala mnohem delší. A i když by čtvrt století mělo představovat pořádný kus historie napěchované událostmi, já jsem se stejně trásl jako osika. Zdálo se mi, jako kdyby se všechny ty roky najednou někam ztratily, a to, co se v Grittenu před tou dlouhou dobou odehrálo, se klidně mohlo stát včera.

Bude to v pořádku.

„Těší mě, že jste mohl přijet,“ usmála se na mě Sally.

„Přes léto je v práci obvykle klid.“

„Vy jste profesor, je to tak?“

„Bože, to ne. Učím angličtinu, ale tak vysoko jsem to nedotáhl.“

„Učíte tvůrčí psaní?“

„Taky. Je to jeden z kurzů, které vedu.“

„Víte, že je na vás Daphne velice hrdá? Vždycky mi říkala, že z vás jednoho dne bude velký spisovatel.“

„Já ale nepíšu.“ Na chvíli jsem se odmlčel. „Vážně to říkala?“

„Ano. Opravdu.“

„To jsem nevěděl.“

Jenže ono toho bylo hodně, co jsem o matčině životě nevěděl. Mluvili jsme spolu sice jednou za měsíc po telefonu, většinou ale šlo o krátké, bezobsažné hovory, ve kterých se mě vyptávala, jak se mám, a já jí lhal. Já se jí na nic neptal, takže ona lhát nepotře-

bovala. Sama mi nikdy ani náznakem nedala najevo, že by něco bylo v nepořádku.

A potom mi najednou před třemi dny zavolala Sally, která se o matku starala. Neměl jsem ani tušení, že má matka ošetřovatelku. Taky jsem nevěděl, že už léta trpí stupňující se demencí a že se její rakovina stala neléčitelnou. V posledních týdnech byla už tak slabá, že nedokázala ani vyjít schody, a žila jen v přízemí. Odmítala se přestěhovat jinam. A tak se stalo, že jednoho večera na začátku tohoto týdne ji Sally po vstupu do domu našla ležet pod schody v bezvědomí.

Vypadalo to, že buď v důsledku určité frustrace anebo zmateční se matka pokusila vylézt nahoru a tělo ji zradilo. Zranění hlavy, které utrpěla, bylo spíše vážné než smrtelné, jenže pád uspíšil rozvoj všech dalších neduhů.

Bylo toho tolik, co jsem nevěděl.

A času moc nezbyvá, jak mi řekla Sally, když mě žádala, jestli bych nemohl přijet.

„Daphne většinu času prospí,“ prohlásila teď. „Je jí poskytována paliativní péče a jsou jí podávány léky proti bolesti, v rámci možností se má dobře. Dá se počítat s tím, že v následujících dnech bude spát čím dál víc, v delších časových úsecích. A potom se už jednoduše...“

„Neprobudí?“

„Přesně tak. V klidu odejde.“

Přikývl jsem. Znělo mi to jako dobrá smrt. Vzhledem k tomu, že jednoho dne musí konec nastat, v něco takového by mohl doufat každý z nás – pokojně usnout a už se neprobudit. Někteří lidé se obávají, že odchod mohou doprovázet zlé sny nebo noční můry, ale já jsem těmto obavám nikdy moc nerozuměl. Víím lépe než většina ostatních, že tyto věci přicházejí ve fázi lehkého spánku, a já vždycky věřil, že branou ke smrti je spánek hluboký.

Zastavili jsme před jedněmi dveřmi.

„Je při smyslech?“ zeptal jsem se ještě.

„Jak kdy. Občas některé lidi poznává a vypadá to, že i matně rozumí tomu, kde je. Mnohem častěji je ale duchem na jiném místě a v jiném čase.“ Vzala za kliku a začala mluvit tlumeným konejšivým tónem. „Tak tady ji máme, naši milou Daphne.“

Následoval jsem ji do místnosti a v duchu jsem se připravoval na to, co uvidím, i tak mě ten pohled šokoval. Nemocniční postel stála u nejbližší zdi, byla opatřena kolečky a ovládacími prvky, kterými se dala zdvihát a upravovat poloha. Vedle stála až překvapivá spousta aparátů – vozík s řadou monitorů, stojan s průhlednými sáčky, ze kterých vedly hadičky napojené na postavu ležící pod příkrývkou.

Moje máma.

Zaváhal jsem. Neviděl jsem ji pětadvacet let a z pohledu ode dveří to vypadalo, jako kdyby někdo vyrobil její voskový model, jenže mnohem menší a křehčí, než jak jsem si ho uchovával v paměti. Srdce se mi sevřelo. Hlavu měla z jedné strany ovázanou a podle toho, co jsem viděl z její tváře, měla žlutý a nehybný obličej s lehce pootevřenými rty. Příkrývku měla dokonale uhlazenou, že by člověk ani neřekl, že pod ní může ležet tělo. Na chvíli jsem si nebyl ani jistý, jestli je vůbec naživu.

Sally se tvářila nevzrušeně. Přešla přes pokoj a potom se mírně sklonila, aby zkontrolovala monitory. Zachytil jsem slabou vůni květin ve váze vedle všech těch přístrojů, narušovala ji však příměs jakéhosi sladšího a těžšího zápachu.

„Samozřejmě si u ní můžete posedět,“ pobídla mě Sally, když dokončila obhlídku a narovнала se. „Nejlepší by ale bylo, kdybyste ji nerušil.“

„Nebudu.“

„Pokud se probudí a bude se chtít napít, voda je na stole,“ do-

dala a potom ukázala na madlo vedle postele. „V případě jakýchkoliv problémů je tady tlačítko na přivolání pomoci.“

„Děkuju,“ řekl jsem.

Při odchodu za sebou zavřela.

Potom se v místnosti rozhostilo ticho.

I když ne tak docela. Okno nejbliž postele bylo pootevřené a z dálky jsem slyšel tiché, uspávající bzučení sekačky. A vedle toho mělké a pomalé výdechy a nádechy mé matky. Mezi nimi byly dlouhé odmlky trvající několik vteřin. Díval jsem se na ni a teprve teď jsem poznal růžový květinový vzor povlečení. Ten pohled ve mně vyvolal vzpomínky. Nebylo to úplně stejné povlečení, jaké jsem si pamatoval z dětství, ale hodně podobné. Sally jí ho musela patrně přinést, aby se tu máma cítila víc jako doma.

Rozhlédl jsem se kolem sebe. Místnost mi připomínala můj pokoj na koleji v době, kdy jsem byl v prvním ročníku na univerzitě: byla malá, ale pohodlná, s vlastní rohovou koupelnou a se stolem a skříněmi podél stěny naproti posteli. Na stole leželo několik věcí. Některé z nich evidentně souvisely s lékařskou péčí – prázdné lahvičky, vymačkaná plata s léky a nastříhané proužky gázy –, jiné byly mnohem všednější. Kupučka pečlivě složeného oblečení. Brýle v otevřeném pouzdru. Stará svatební fotografie mých rodičů – pamatoval jsem si z dětství, že byla vystavená na krbové římse, teď ale stála tady a byla pootočená tak, aby na ni matka po probuzení viděla z postele.

Přešel jsem ke stolu. Ten snímek měl zachycovat šťastnou událost, avšak zatímco se moje matka usmívala a v očích se jí zračila naděje, otec se tvářil stejně přísně jako vždycky. Byl to jediný výraz, který si u něj z dětství vybavuju, ať už ve světle ohně, které neustále zapaloval na zadní zahradě, anebo v šeru chodby, když jsme se míjeli. Vždycky byl vážný a nasupený – muž, kterého v ži-

votě všechno zklamalo. Myslím, že jsme si oba oddychli, když jsme se po mém odchodu z domova zbavili jeden druhého. Ani při jednom z telefonátů, které jsme za ta léta s mámou vedli, mi neřekl jediné slovo. A když před šesti lety zemřel, ani jsem mu nepřijel do Grittenu na pohřeb.

Znovu jsem se zadíval na stůl a mou pozornost upoutal jeden předmět, kterého jsem si předtím nevšiml. Tlustá kniha položená titulní stranou dolů. Byla stará, ohmataná, s mírně pokrouceným hřbetem, jako kdyby ji někdo polil vodou a potom ji nechal uschnout. Máma nikdy nebyla velkou čtenářkou a můj otec beletrií doslova pohrdal, stejně jako mnou a mou vášní k ní. Možná matka objevila svou zálibu v beletrii až po jeho smrti a tuhle knížku četla těsně před tím, než došlo k nehodě na schodišti. Bylo to od Sally hezké gesto, i když mi po pravdě připadalo jako hodně optimistické myslet si, že ji tady dočte.

Otočil jsem knížku horní stranou nahoru a uviděl na obálce potměšile se šklebící rudý obličej ďábla – ucukl jsem, konečky prstů mi zatrnuly, jako kdybych si je právě popálil.

Lidé z nočních můr.

„Paule?“

Nadskočil jsem a prudce se otočil. Matka se probudila. Byla otočená na boku, opřela se o loket a jedním okem, které bylo vidět, si mě téměř podezíravě měřila. Tenký šedivý pramen vlasů spočíval vedle ní na polštáři.

„Jsem to já,“ promluvil jsem potichu v zoufalé touze ji uklidnit. Zamračila se.

„Neměl bys tu být.“

U postele stála židle. Pomalu jsem k ní přešel a usadil se na ni. Sledovala mě ostražitým pohledem jako zvíře připravené k útěku.

„Neměl bys tu být,“ zopakovala ještě jednou.

„Jenže já tu být *musím*. Spadla jsi. Pamatuješ?“

Nějakou dobu mě ještě pozorovala. Potom její výraz zjihl, naklonila se ke mně a spiklenecky zašeptala.

„*Doufám, že tady není Eileen.*“

Bezmocně jsem se rozhlédl po místnosti. „Není, mami.“

„Vím, že se to neříká, ale oba víme, co je to za *mrchu*. Ubohý Carl.“ Vypadala smutně. „A taky ubohý malý James. Děláme to jen pro něj, ale to ty víš, vid’? Nemusíme o tom mluvit, ty tomu rozumíš.“

Mnohem častěji je duchem na jiném místě a v jiném čase.

Tohle místo a tenhle čas jsem dobře znal.

„Ano, mami,“ ujistil jsem ji. „Já tomu rozumím.“

Znovu se opatrně položila na záda, zavřela oči a zašeptala.

„Neměl bys tu být.“

„Chceš trochu vody?“ zeptal jsem se.

Chvilí nic nedělala, jen ležela a klidně oddychovala, jako kdyby nějakou dobu trvalo, než si otázka najde cestu přes matoucí labyrint její mysli. Moc jsem nevěřil tomu, že doputuje do svého cíle, ale v daný okamžik mě nenapadlo, co říct jiného. Vzápětí se matka s trhnutím probrala, vymrštila se do sedu, natáhla ke mně ruku a chytla mě za zápěstí s takovou rychlostí, že jsem nestihl ucuknout.

„*Neměl bys tu být!*“ vykřikla.

„Mami...“

„Krvavé ruce, Paule! Jsou tam všude krvavé ruce.“

Oči měla vytrěštěné a zírala na mě bez mrknutí v naprostém transu.

„Mami...“

„Krvavé ruce, Paule.“

Pustila mě a zhroutila se zpátky na postel. Zvedl jsem se a trochu jsem zavrával. Na kůži jsem měl bílý otisk jejich prstů. V duchu se mi vybavila prolézačka a zem s krvavě rudým vzo-

rem. Její slova mi pořád dokola zněla hlavou – v rytmu tlukotu mého srdce.

Krvavé ruce, krvavé ruce, krvavé ruce všude...

„Je to v domě, Paule! Kristepane!“

Vzápětí se matčina tvář zkřivila úzkostí a ona začala křičet směrem do stropu, anebo na něco nad sebou, co zůstalo mému zraku skryté.

„Je to v tom zatraceném domě!“

Tělo mi ochromila panika a já jsem zašátral po tlačítku alarmu.

TŘI

Když mi bylo čtrnáct, vzala nás máma o prázdninách s mým kamarádem Jamesem podívat se na Grittenský park, jak se jmenovala naše nová škola.

Nejdřív jsme se stavili pro Jamese a já si pamatuju, jak se ke mně cestou k jejich domu máma naklonila a zašeptala mi do ucha: „Doufám, že Eileen není doma.“

Souhlasně jsem přikývl. Na potvrzení toho, že doufám v totéž. Eileen byla Jamesova matka, ale z toho, jak se k němu chovala, byste to nepoznali. James v jejích očích nikdy neudělal nic dobře, pokud si ho vůbec ráčila všimnout. Mně vždycky naháněla hrůzu. Páchla po sherry a vypadalo to, že bez ustání kouří, jednou rukou si obvykle podepírala loket a podezíravě vás sledovala, jako kdyby si myslela, že jste jí něco ukradli.

Toho rána ale přišel otevřít Carl.

Carl byl Jamesův nevlastní otec a já jsem ho měl hodně rád. Jamesův opravdový táta opustil Eileen, když byla těhotná. Carl ho vychovával, jako kdyby byl jeho vlastní. Byl to skromný, tichý a milý člověk, ale i když jsem byl rád, že je k Jamesovi tak hodný, zároveň mě udivovalo, jak mohl skončit se ženou, jako je Eileen. Carl a moje matka byli od dětství blízkými přáteli a já jsem matku podezíral, že ani ona ten svazek nechápe. O pár let dřív jsem je zaslechl, jak si spolu povídají. *Víš dobře, že máš na víc,* řekla mu tenkrát moje matka. Než Carl odpověděl, bylo dlouhou dobu ticho. *To si vážně nemyslím.*

Carl toho dne vypadal unaveně, ale mile se na nás usmál a pak zavolal na Jamese, který se za okamžik vynořil z útrobu domu. James měl na sobě staré tepláky, ušmudlané tričko a na tváři rozpačitý úsměv. Byl to nesmělý chlapec, ostýchavý, sladký a bezbranný. Vždycky se zoufale snažil potěšit celý svět, ale nikdy si nebyl jistý, co se od něj vlastně chce.

A taky to byl můj nejlepší kamarád.

„Tak pojďte, rošťáci,“ vyzvala nás matka.

Všichni tři jsme vyrazili od domu směrem k rychlostní silnici, která spojovala naši čtvrť se zbytkem Grittenu. Bylo teplé ráno a vzduch byl nehybný, plný prachu a komárů. Kovová lávka nám řinčela pod nohama, když jsme přecházeli na druhou stranu ke špinavé zastávce autobusu. Pod námi se netečně valil nepřetržitý proud dodávek a nákladáků s přívěsy. V naší čtvrti moc velký provoz nebyl, a i když šlo v podstatě o předměstí Grittenu, na mapách prakticky neexistovala. Dokonce i její název – Grittenský les – spíše odkazoval k obrovské zalesněné ploše za našimi domy než k tomu, že tu někdo žije.

Konečně se v dálce objevil autobus.

„Máte peníze na jízdenku?“ zeptala se matka.

Oba jsme přikýkli, ale já jsem se ještě otočil k Jamesovi a obrátil oči v sloup, on se na mě na oplátku usmál. Byli jsme zvyklí jezdit autobusem a školu Grittenský park jsme navštívili už minulý rok, když jsme se dozvěděli, že se naše malá škola, do které jsme spolu chodili, bude zavírat. I když by to James asi nepřiznal, měl strach z toho, že by měl příští rok nastoupit do nové školy, a tak moje matka vymyslela způsob, jak mu trochu pomoci, aniž by ho zahanbila, a já jsem její nápad s radostí podpořil.

Cesta trvala půl hodiny. Většina Grittenu byla poznamenána chudobou a výhled z okna autobusu byl monotónní a šedivý, občas bylo obtížné rozeznat prázdné objekty od těch obydlených.

Nechtěl jsem nic jiného než odtud utéct – odstěhovat se pryč a už se nikdy nevrátit –, bylo ale těžké si představit, že by se to někdy stalo. Tohle místo mělo zvláštní druh gravitace, která držela předměty na místě, kam upadly. Totéž platilo i pro lidi.

Z autobusu jsme se všichni tři vydali na pětiminutovou cestu do areálu Grittenského parku.

Školní budova byla mnohem větší a hrozivější, než jsem si ji pamatoval. Zhruba sto metrů od silnice stála tělocvična s obrovskými okny, ve kterých se odrážela nevýrazná obloha. Za ní se tyčila hlavní budova školy – čtyři patra temných, jednotvárných chodeb, dveře do tříd silné a těžké, jak jsem si představoval dveře ve vězení. Každý z objektů byl natočený jiným směrem, takže při pohledu ze silnice působila školní budova dojmem hrozivého tvora, který se vztyčuje ze země s jedním ramenem vykloubeným za zády, neohrabaným a zlomeným. Pohlédl jsem zpátky k tělocvičně. Areál kolem ní se renovoval a odkudsi zpoza nepromokavé plachty byl slyšet zvuk pneumatického vrtacího kladiva. Prerušované staccato připomínající vzdálenou střelbu.

Chvíli jsme tam stáli.

Vybavuju si ten stísněný pocit. Na té škole bylo něco zlověstného – na její mlčenlivé nehybnosti a na způsobu, jakým opětovala můj pohled. Rozuměl jsem tomu, proč je James nervózní z toho, že sem má začít chodit. Ta škola byla obrovská – byla domovem, dalo-li se to tak říct, pro víc než tisícovku žáků – a James býval přirozeným terčem šikany. Byl to však můj nejlepší přítel. V minulosti jsem se o něj vždycky postaral a v duchu jsem si slíbil, že se o něj budu starat i nadále. Přesto bylo na té budově něco hrozivého, co mě přimělo o sobě pochybovat.

Ticho se nepřijemně protahovalo.

Vybavuju si, jak jsem se podíval na matku a všiml si, že i ona je nesvá. Jako kdyby se pokusila udělat dobrou věc, ale nějakým

způsobem se to zvirtlo. Taky si vzpomínám na výraz v Jamesově tváři. Zíral na školu s naprostým děsem v očích. Přes veškeré dobré úmysly mé matky mu tahle výprava vůbec nepomohla.

Spíš to vypadalo, jako kdybychom ho přivedli prohlédnout si místo své vlastní popravu.

Nejrychlejší cesta z hospice zpátky do naší čtvrti by mě zavedla po stejné silnici kolem školy. Zvolil jsem schválně jinou trasu. Chtěl jsem se maximálně vyhýbat místům spojeným s hrůznými vzpomínkami z minulosti.

Jakmile jsem však vjel do samotného Grittenského lesa, už to nebylo možné. Okrajová čtvrť, ve které jsem vyrostl, se zdála být uplynulými lety nedotčená. Okamžitě jsem poznal pavučinu tichých, opuštěných ulic a důvěrně známý mi byl i pohled na temnou hradbu stromů dominující krajíně přede mnou, která se tyčila nad zchátralými dvoupatrovými domy usazenými na oddělených pozemcích s kamenitou a zpustlou půdou. Zmocnil se mě pocit, že oblaka jemného písku zvedající se od mých pneumatik jsou tvořena stejnými prachovými částicemi jako v době, když jsem byl ještě malé dítě. Stoupala a zase klesala o nepatrný kousek dál, ve skutečnosti se však nehnula z místa.

Zlá předtucha, kterou jsem cítil celý den, se stupňovala. Nebylo to způsobeno jen pohledem na tohle místo, ale především *dojmy*, které ve mně vyvolávalo. Vzpomínky začínaly vyplouvat na povrch – jako když vlnky z minulosti začínají čerít klidnou hladinu současnosti – a já jsem se je marně snažil potlačit. Volant, kterým svíral oběma rukama, mi začal klouzat pod dlaněmi, jak se mi potily. Horko panující venku za to však nemohlo.

Ještě teď jsem byl celý roztřesený z návštěvy v hospici. Sally přiběhla asi minutu poté, co jsem zmáčkł tlačítko alarmu, v té

chvíli se už ale matka svalila zpátky na polštář a usnula. Sally zkontrolovala všechny přístroje a zatvářila se mírně vyplašeně.

„Co se stalo?“

„Vzbudila se. A mluvila na mě.“

„Co vám řekla?“

Hned jsem neodpověděl, protože jsem nevěděl, co bych jí měl říct. Matka mě poznala, vypravil jsem ze sebe nakonec, ale zdálo se, že je duchem jinde, vrátila se do vzpomínky, která ji očividně rozrušila. K jakému času a místu se vzpomínka vztahovala, jsem však Sally neprozradil – ani to, co řekla potom, a jak mě to rozrušilo.

Jsou tam všude krvavé ruce.

Přes venkovní žár jsem se roztrásl po celém těle. Pořád jsem hledal pro ta slova nějaké logické zdůvodnění. Matka je zmatená a umírá. Bylo logické, že se vrací ke své minulosti a že ji některé události mohou rozrušit. Ale ať jsem si v duchu říkal cokoli, ten nepříjemný pocit, kterým se mi svíraly útroby – to podivné zlé tušení stále nabývalo na síle.

Neměl bys tu být.

Jenže já tady jsem.

Zaparkoval jsem před matčiným domem. Jako většina ostatních domů v téhle oblasti i tohle byla dvoupatrová polorozpadlá stavba oddělená od sousedů pásy živého plotu tvořeného především ostružiníkem. Dřevěné průčelí bylo vybledlé od slunce a okna temná a prázdná. Zahrada byla zarostlá. Okapové roury a žlaby zrezly a místy téměř odpadly.

Zdálo se, že dům samotný se za ta léta moc nezměnil, jen zestárl. Pohled na něj ve mně vzbudil spoustu emocí. Na tomhle místě jsem vyrůstal. A na tomhle místě se mnou před pětadvaceti lety čekali dva policajti, až se máma vrátí domů.

Všechno jsem to vytěsnil a stejně to tam pořád bylo.